

Lai varētu objektīvi secināt kāds ir skolu jaunatnes zināšanu līmenis par jautajumiem, kas skar meža nozari LMSP organizēja aptauju vecāko klašu skolēnu vidū. Šajā aptaujā piedalījās 150 jaunieši.

Aptaujas pirmais jautājums bija viegls, taču ne katrs varēja uz to atbildēt. Jautājums bija šāds: kāda, tavuprāt, ir meža definīcija? Vairākums atbildēja, ka mežs ir ekosistēma, kurā aug dažādi koki un krūmi, ir liels skābekļa un materiālu devējs, taču daļa vispār neatbildēja uz šo jautājumu. Vēlējāmies arī uzzināt, kas, viņuprāt, ir Latvijas valsts meži. Lielākā daļa atbildēja, ka tā ir organizācija, apvienība, iestāde, kura pārrauga un aizsargā Latvijas mežus.

Mums bija svarīgi uzzināt, no kādiem avotiem viņi iegūst informāciju par mežu stāvokli- 47,8% to iegūst no interneta, 39,2% no draugiem un radiem, 10,8% no žurnāliem, bet 2,2%- braucot uz mežu. Mūsdienās aktuāls jautājums ir mežu izciršana. 54,1% domā, ka Latvijas meži ir pārmērīgi izcirsti, taču tikai 39% atbild, ka izciršana ir nepieciešama. Mūsaprāt, svarīgs jautājums bija: cik liela ir meža platība Latvijā? 54,2% atbild, ka, viņuprāt, meži aizņem vairāk nekā pusi Latvijas teritorijas, 25%- mazāk nekā pusi teritorijas, bet 20,8%- tieši pusi. Lai gan mežus izcērt, to vietā iestāda jaunus kokus. Vaicājām jauniešiem, cik, viņuprāt, šogad ir iestādīti koki- 41,7% domā, ka apmēram 22 000 000, 31,3%- apmēram 15 000 000, bet 27,1% apmēram 27 000 000 koku. Dažkārt izcirtumos var manīt vecus un nolūzušus kokus, bet bieži rodas jautājums: kādēļ tie nav savākti? 43,6% domā, ka šie koki ir jauna mājvieta meža iedzīvotājiem, tas nav derīgs kokmateriāls-41%, taču pārējie domā, ka neviens nevēlējās tos aizvākt(15,4%).

Jauniešiem uzdevām jautājumu par to, kura ir Latvijā izplatītākā koku suga. Atbildes ir šādas: 39,6% domā, ka izplatītākais koks ir priede vai bērzs, bet 20,8% egle. Katru gadu tiek ievēlēts gada koks, tādēļ vaicājām, kurš ir 2018. gada koks. 41,7% zināja, ka tas ir melnalksnis, taču 29,2% domāja, ka tas ir parastais ozols vai platlapu liepa.

Mežs ir vienīgā vieta, kurā dabīgi aug sēnes, tādēļ mums radās jautājumi-cik Latvijā ir ēdamo un cik neēdamo sēņu sugu? 41,7% domā, ka ir 105 ēdamo sēņu sugas, taču

62,5% domā, ka ir 95 neēdamo sēņu sugas Latvijā. Šī vasara ir sausa, un tas palielina ugunsgrēku daudzumu, tādēļ jauniešiem jautājām, cik ha meža ugunsgrēka dēļ izdeg? 42,1% domā, ka 600-700 ha, bet 39,5%- 500-600 ha.

Mēs izveidojām dažādus jautājumus arī par meža aizsargāšanu. 41,5% domā, ka dabas aizsardzības teritorijās atrodas 14% meža, 31,7%, ka 3% meža, bet 26,8%, ka 28% meža platības. Tika uzdots jautājums: kas, jūsaprāt, ir Natura2000? 45,2% atbildēja pareizi- ka tas ir ES nozīmes aizsargājamo teritoriju tīkls, bet 35,7%, ka tas ir pasaules aizsargājamo teritoriju tīkls, bet atlikušie 19%- Latvijas. Ja jau ir Natura2000, tad vēlējāmies zināt, cik, viņuprāt, Latvijā ir Natura2000 aizsargājamās teritorijas? 55,8% domā, ka to ir 111, 27,9%- 222, bet 16,3%, ka šādas teritorijas ir 333. Dažkārt mežos ir aizsargājamās sugas, tādēļ aptaujā bijām vaicājuši, vai mežu drīkst izcirst, ja tajā ir aizsargājamās sugas? 70,5% atbildēja, ka nedrīkst, 15,9%, ka drīkst, bet pārējie atbildēja, ka nezin. Mežos mīt arī aizsargājami dzīvnieki, tādēļ mūs interesēja, kurš tas, viņuprāt, varētu būt, uz ko 71,1% atbildēja lācis, 17,8% vilks, bet 11,1%- lapsa.

Mēs varam secināt, ka, balstoties uz šīs aptaujas rezultātiem, jaunieši ir zinoši par mežu stāvokli Latvijā. Arī jaunieši no šīs aptaujas uzzināja daudz ko jaunu. Vislielākās problēmas sagādāja ēdamo un neēdamo sēņu sugu daudzuma noteikšana, kā arī aizsargājamo teritoriju jautājumi. Interesanti, ka bija dažādi viedokļi par dzīvnieku sugu sastāvu Latvijas mežos.

Secinājumi: Meži klāj 52% Latvijas teritorijas, un tieši mežos ir sastopamas Latvijas lielākās dabas bagātības. Ar plašu normatīvo aktu bāzi un saimnieciskās darbības ierobežojumiem tām jau pašlaik tiek nodrošināta spēcīga aizsardzība, turklāt aizsargājamo teritoriju platības arvien pieaug. Šobrīd Latvijā nav zināmas apdraudētas sugas vai vietas, kas jau nebūtu aizsargātas. Nav manīts arī straujš tautsaimniecības izrāviens, kas apdraudētu dabu.

2011. gadā īpaši aizsargājami bija 12% Latvijas sauszemes teritorijas. Tagad – saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes aktualizētajiem datiem - jau 18,16%. Turklāt,

pildot Eiropas Savienības vadlīnijas, aizsardzības režīms ieviests arī 15,72% Latvijai piekritīgās jūras teritorijas. Latvija aizsargā ūdeņus un to iemītniekus, aizsargā zemi ar tās bagāto floru un faunu. Mežus aizsargā jo īpaši. Saskaņā ar Valsts mežu dienesta datiem pašlaik saimnieciskās darbības ierobežojumi noteikti 9% privāto mežu un 18% valstij piederošo mežu. Piederības proporcija ir aptuveni 50:50; vēl niecīga daļa ir pašvaldību īpašumā.

Vairāk nekā 100 000 ha Latvijas mežu ir noteikts pilnīgs mežsaimnieciskās darbības aizliegums. Gandrīz 212 000 ha ir aizliegta kailcirte. Pastāv arī citi ierobežojumi. Kopumā aptuveni trešā daļa no Latvijas mežiem tiek dažādi "saudzēti" no saimnieciskās darbības. Tātad vairāk nekā miljons hektāru. Sabiedrībai ir jāsaprot, ka tikai efektīva, zinātnē pamatota un ilgtspējīga (patiesi sabalansēta, bez prioritātēm tikai un vienīgi vides sektoram) dabas resursu izmantošana, dod un dos mūsu valstij ekonomisku, politisku un sociālu stabilitāti un izaugsmi.